
Z działalności Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza.

Biuletyn Polonistyczny 3/7, 62-64

1960

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA LITERACKIEGO im.A.MICKIEWICZA

Wysiłki organizacyjne Zarządu Głównego Towarzystwa Literackiego im. A.Mickiewicza w ciągu ostatnich lat konsekwentnie zmierzają do połączenia w działalności Towarzystwa popularyzacji nauki o literaturze z naukowym badaniem jej dziejów. O ile jednak akcja odczytowa Towarzystwa rok rocznie przynosi dobre rezultaty, zmontowanie samodzielnej pracy naukowej napotyka na poważne trudności, wyrażające się przede wszystkim w braku środków finansowych na planową, regularną akcję wydawniczą.

Te podstawowe problemy pracy Towarzystwa ukażą się zresztą wyraźniej w krótkim przeglądzie jego działalności w r.1959.

W roku ubiegłym zorganizowano 170 odczytów naukowych i popularno-naukowych, przekraczając dorobek 1958 r. o 30 prelekcji. Ten dodatni bilans wiąże się:

- 1) z umiejętnym wykorzystaniem przez niektóre Oddziały obchodów Roku Słowackiego dla zorganizowania cyklu odczytów,
- 2) ze ścisłą współpracą Zarządu Głównego i Zarządów Oddziałów z Ogniskami Metodycznymi, Ministerstwem Oświaty i ZNP.

Działalność Towarzystwa w ramach roku Słowackiego przedstawia się następująco: cztery Oddziały (Lublin, Toruń, Wrocław, Częstochowa) zorganizowały cykle odczytów o twórczości poety z udziałem wybitnych znawców zagadnienia: prof.prof. K.Górskiego, K.Wyki, B.Zakrzewskiego, M.Jakóbca, Z.Barańskiego, doc. E.Sawrymowicza, dr S.Treugutta, J.N.Millera. Należy zaznaczyć, że Oddział Częstochowski rozbudował cykl do 11 prelekcji w okresie 3 miesięcy dobierając prelegentów nie tylko spośród historyków literatury, lecz także z grona literatów (Paweł Hertz) i ludzi teatru (S.W. Balicki). Ponadto Oddział ten zorganizował samodzielną, z udziałem prof. J.Krzyżanowskiego, sesję naukową poświęconą Słowackiemu oraz wystawę o życiu i twórczości poety.

Wiele odczytów uzgadnia się terminowo z konferencjami nauczycieli polonistów i wskutek tego impreza Oddziału staje się pożytecznym wydarzeniem dla licznego grona nauczycieli.

W ten sposób miasta i ośrodki małe, odcięte od głównych nurtów życia naukowego, uzyskują kontakt z dorobkiem naukowym ośrodków uniwersyteckich.

Towarzystwo stara się też, zgodnie zresztą z postulatami Ministerstwa Oświaty, uczestniczyć w Centralnych Wakacyjnych Kursach dla Nauczycieli organizowanych w Warszawie w miesiącach wakacyjnych.

Zarząd Towarzystwa zdaje sobie sprawę, że sama akcja odczytowa, choćby najlepiej pomyślana i zorganizowana, nie zapewni prawdziwego, twórczego ożywienia w pracy Towarzystwa. Jeśli bowiem ma ono mieć charakter naukowy, Oddziały nie mogą tylko ograniczać się do przyjmowania gotowej wiedzy z odczytu. Oddziały mogłyby samodzielnie, na miarę swych sił i możliwości, opracowywać materiały archiwalne, przygotowywać regionalne studia, szkice i rozprawy.

Zarząd Główny pragnie, aby ambicje i inicjatywy Oddziałów mogły być zrealizowane we własnym zakresie. Prace byłyby związane z historią życia literackiego poszczególnych regionów.

Doświadczenia roku ubiegłego, w którym bez dofinansowania udało się Towarzystwu zawrzeć umowy wydawnicze na tom listów rodziny Słowackiego (ukáže się on drukiem w I kwartale r.b. jako tom I "Biblioteki Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza"), pozwalają przypuszczać, że planowane studia regionalne znajdą wydawcę.

Nad zagadnieniem podniesienia atrakcyjności członkostwa w Towarzystwie radziło zebranie plenarne Zarządu Głównego w listopadzie roku ubiegłego. Odpowiedź zaś na tę kwestię znaleźć można tylko jedną: - w różnorodności form pracy Towarzystwa; w możliwościach "awansu naukowego" poprzez przygotowanie i opublikowanie za pośrednictwem Towarzystwa samodzielnych prac badawczych leży jedyna szansa stowarzyszenia wszystkich miłośników literatury ojczystej dla wspólnego celu rozwijania i pogłębiania wiedzy w tym zakresie.

Ambicje Oddziałów, inicjatywy przez nie wysuwane (Łódź - zbądanie i opublikowanie literackich materiałów z archiwów miejskich, przygotowanie i opublikowanie bibliografii "Pamiętnika Literackiego" za ostatnie piętnastolecie, Olsztyn - przygotowanie tomu studiów regionalnych, Lublin - zakrojona na szeroką skalę publikacja "Literatura i język regionu lubelskiego", Katowice i Wrocław - szkice z problematyki literackiej Śląska i in.), wszystko to świadczy, że w Towarzystwie jest już pe-

wien zastęp ludzi przejętych jego pracą i że perspektywa samodzielnych, choćby na razie w skromnym zakresie prac naukowych jest czynnikiem mobilizującym.

TRZYLETNI PLAN "LITERATURY LUDOWEJ"

W roku 1959 redakcja "Literatury Ludowej" po raz pierwszy wykonała swój pełny plan wydawniczy publikując 6 numerów (3 zeszyty podwójne) czasopisma: 1-2 kaszubsko-pomorski, 3-4 warmińsko-mazurski, 5-6 lubelski. W ten sposób trzyletni doborek folklorystyczny czasopisma (1957-1959) obejmuje 13 numerów regionalnych (5 zeszytów pojedynczych i 4 podwójne).

Na czoło wybija się folklor Ziem Zachodnich, któremu poświęcono łącznie 7 numerów. Są to zeszyty: dolnośląski, górnośląsko-opolski, kaszubsko-pomorski i warmińsko-mazurski. W planie wydawniczym na rok 1960 przewidziane są jeszcze dwa numery poświęcone tej samej problematyce: szczeciński i lubuski. Tak więc opracowane będą, chociaż w sposób dość skromny, wszystkie regiony Ziem Zachodnich.

Wymienione zeszyty mogą mieć wartość podwójną: po pierwsze wzbogacają naszą wiedzę folklorystyczną o regionach włączonych 15 lat temu do Macierzy, po drugie dają w ręce kierowników domów kultury, świetlic i zespołów amatorskich autentyczne teksty ludowe. Wymienić wreszcie można i aspekt trzeci: do wszystkich naszych uprawnień do Ziem Zachodnich "Literatura Ludowa" dorzuca jeszcze jeden argument językowo-obyczajowy.

Pozostałe 4 numery "Literatury Ludowej" w 1960 r. poświęcone będą Mazowszu i Podlasiu.

Czasopismo byt swój opiera przede wszystkim na prenumeracie, dlatego też Redakcja zwraca się do wszystkich ośrodków i katedr polonistycznych o zgłoszenie prenumeraty na rok 1960. Opłata roczna wynosi 48 zł (6 zeszytów po 8 zł). Adres: Redakcja "Literatury Ludowej", Warszawa, Nowy Świat 72, pokój 121.

SPRAWOZDANIE Z PODRÓŻY NAUKOWEJ DO FRANCJI (17.X.1958 - 17.VII.1959)

Korzystając ze stypendium Polskiej Akademii Nauk a później Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego, przebywałem w Paryżu w okresie 17.X.1958 - 17.VII.1959, czyli w ciągu 9 miesięcy.